

Motion till riksdagen 2025/26:2711

av **Saila Quicklund (M)**

Vattenkraftsåterbäring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur medel från vattenkraftsproduktionen kan komma de kommuner och regioner där produktionen sker mer till del och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vattenkraften utgör en viktig del av Sveriges energisystem. Den årliga produktionen uppgår till omkring 68 TWh, ungefär 40 procent av den svenska elproduktionen. När det svenska energisystemet ställer om till en större andel förnybara energikällor får vattenkraften en allt större betydelse. Vattenkraft är en miljövänlig energikälla som inte ger upphov till några utsläpp under drift. De sju skogslänen bidrar med ungefär 90 procent av den totala vattenkraftsproduktionen i Sverige. I Norge är det en självklarhet att de kommuner där vattenkraften produceras ska få en rimlig ersättning. Det handlar om kompensation för de ingrepp i naturen som vattenkraftsutbyggnaden har medfört, men också om att kommunerna ska få del av det värde som vattenkraftsproduktionen genererar. Återföringen av vattenkraftsmedel ger fjäll- och glesbygdskommunerna i Norge miljardbelopp per år i återbäring, vilket ger en möjlighet att konkurrera med mer tätbefolkade kommuner och städer. Detta är en del av ett framgångsrikt system för att ge alla delar av landets förutsättningar för utveckling och tillväxt. I Sverige är situationen annorlunda. I dag får kommuner och bygder där vattenkraften byggts ut försumbara

siffror om året i så kallade bygdemedel. Under den stora utbyggnadsepoken under 50-, 60- och 70-talen fick de svenska kommunerna behålla skatten på anläggningarna, vilket de inte får längre. De flesta kraftverken ligger i glesbygdskommuner med stor utflyttning och därmed sjunkande skattekraft och statsbidrag. Återbäring till dessa kommuner är ett bevis på det värdeskapande som vattenkraftsproduktionen har där. Nu går värdeströmmarna till Stockholm för att sedan till viss del återföras i form av s.k. regionalpolitiskt stöd. Det är ett system som endast bidrar till synen att vattenkraftskommunerna är bidragsmottagare. Det är viktigt att påpeka att vattenkraftskommunerna i hög grad bidrar till välfärden i vårt land.

Saila Quicklund (M)